

Szabadságolnak ötvenezer tartalékost.

(Szegeden szombaton háromszáz tartalékost bocsátottak el és még ezerötszáz közös tartalékost engednek haza)

(Saját tudósítónktól.) A monarchiában végre igazán a béke első hírei jönnek és szállanak végig. A mai napon *tizennégy hadtest összes parancsnokaihoz felsőbb parancs érkezett*, amely a tartalékosok és a póttartalékosok *azonnal* való szabadságolásáról szól.

Az 1909. és az 1908-iki korosztály összes tartalékosait szabadságolják, még pedig *harmincötezer* embert, honvédeket és közös hadseregbelieket egyaránt. Ezenkívül az orosz határon még *tizenötezer* embert szabadságolnak, szintén azonnal, úgy, hogy egy-két napon belül ötvenezer embert engednek haza.

Boszniaiban és Hercegovinában *egyelőre* visszatartják a tartalékosokat, aminek oka az újabb balkáni viszályban keresendő. Remélni lehet viszont, hogy ezek a tartalékosok is rövidesen, esetleg még e hónap végén szabadságra jönnek, őket is hazabocsátják.

Az ötvenezer szabadságolt tartalékosok közül *kétezer jut Szegedre*. A mai, szombati napon a szegedi honvédkerület állomásparancsnokságához utasítás érkezett, hogy a rendkívüli katonai szolgálatra behívott és bentartott tartalékosokat és póttartalékosokat a *legsürgősebben szereljék le és állítsa vissza a békelétszámot*. A rendeletet még szombaton végrehajtották és *háromszáz honvéd tartalékos a mai napon már szabadságolást nyert*. A nagykoruton és az állomásokon fölhangzott a szabadságolt, derék emberek örömnótáik hangos vigassága. Szegeden ezenkívül még körülbelül *ezerötszáz közös tartalékost a legrövidebb időn belül szintén szabadságolnak*.

A szabadságolásra vonatkozólag még ezeket jelenti *bécsi* munkatársunk: Sajnos, nem a déli határon álló tartalékosok felé int a szabadság ragyogó sugara. Boszniaiban és Hercegovinában *változatlan* marad a fölemelt létszám, onnét csak nagyon méltánylandó esetekben bocsátanak haza családost tartalékost. Az az ötvenezer ember, aki rövidesen leveti a mundért, *a magyar és osztrák területen állomásozó csapatokból* fog kikerülni, vagyis akit nem vittek le Boszniaiba, Hercegovinába, azok most visszakerülnek a polgári életbe. Az ötvenezer tartalékos az 1909. évfolyamból való, tehát akiket visszatartottak a három év leszolgálása után vagy akiket tényleges szolgálatuk után néhány hónappal újra behívtak, azok megkapják az obsitot.

Nagyon fontos szempontból kellett

iggy dönteni a hadügyminiszternek. Közeledik a nagy mezei munkák ideje és úgy az osztrák, mint a magyar sajtóban mind élenkebbé vált a követelés, hogy a földműves tartalékosokat haza kell bocsátani. A magyar kormány szintén mindent elkövetett, hogy végre ez az örömhír elkövet-

kezzék az országra, az ötvenezer tartalékosra és családjaikra elsősorban.

Budapesti tudósítónk telefonálja még: *Karátsony* Lajos honvédelmi államtitkár rövid nyilatkozatában megerősítette, hogy ötvenezer tartalékost és póttartalékost szabadságoltak.

A tanya kulturája.

Jánossy tanfelügyelő elszomorító jelentése kapcsán két cikk következik itt. Mindkettő a tárgynak Szegedre kimerithetetlen fontosságához mért alapsággal veszi bonckés alá a tanfelügyelő adatait és dönt meg sokat azok közül.

Tanyai népoktatásunk.

Szeged város régóta meleg szeretettel karolta fel a tanyai népoktatás ügyét és már akkor állított fel a tanyákon népiskolákat, mikor ilyenekről a szomszédos városok még nem is tudtak, elnézvé, hogy a nép maga fogadott fel gyermekei nevelésére zugtanítókat.

A szegedi tanyai iskolák egyre-másra szaporodtak, különösen néhai *Tóth* M. János népiskolai felügyelő idejében, aki azok lelkes apostola volt. Így az árvíz után, amikor Ófelsége meglátogatta Szegedet, az ünnepélyek sorozatában volt a királyhalmi emlék leleplezése is, ami az ugyanottani iskola bemutatásával volt kapcsolatos. És a tanyai iskolák fejlődése lépést tartott ez időtől kezdve a város fejlődésével, életre keltek a tanyai központok, szaporodott a tanyai nép s már a millenium alkalmával újból egész sereg tanyai iskola állítottatott fel, — modernebb, tetszetősebb a régiekénél.

De hamarosan ez is kevés lett, az illetékes hatóságok még tíz új iskola felállítását sürgették, ám a város, amelynek berendezkedése óriási terheket rótt vállaira s amelynek fel kellett építenie a csongrádi-uti, a felsővárosi új nagy elemi iskolát s ki kellett bővíteni a rókusai és mórjai iskolákat, már nem volt képes e terhek viselésére. *Wlassics* Gyula, a genialis kultuszminiszter, aki új kulturpolitikát teremtett a magyar elem gazdasági és kulturális kiépítésének jelszavával, épen akkor készült véget vetni az alföldi városok határában uralkodó ázsiai állapotoknak s Szegedre is leküldte tanácsadóját, néhai *Halász* Ferencet, akinek figyelmét az akkori kir. tanfelügyelő hívta fel az itteni tanyai iskolázás hiányaira.

Igy született meg a tanyai iskolák államosítása egy olyan kedvező szerződés alapján, amilyennel egyetlen város sem dicsekszik. E szerződés szerint az állam átvette a létező 39 külterületi iskolát (a 40-ik egy rozoga tanyaházban volt s csak ideiglenes iskolaként szerepelt) akkori állapotában és (nagyobbrészt hiányos) felszerelésével, magára vállalta azok összes és a még állítandó iskolák személyi és dologi kiadásait, amivel szemben a város csak 40.000 korona évi hozzájárulást adott olyképen, hogy a még felépítendő 40 új iskola építkezési költségének

annuitásait ebből az összegből fedezheti, azaz a város nem fizet egy fillért sem az államnak, ellenben kap a tanyára 40 új iskolát s így a tanyai iskolák száma 80-ra emelkedik. A város ezenfelül évi 10.000 koronát a tanyai iskolák épületének fenntartására, amiből persze ezek a költségek ki nem kerültek soha s így az állam a szegedi tanyai iskolákra évente már most ráfizet 100.000 koronánál többet, ha pedig mind a 80 iskola működni fog, majd ráfizet 150.000 koronánál többet.

Az építkezés megkezdődött s alig néhány év alatt felépült 31 új állami iskolai épület (köztiük 2 igazgatói) s ma már 69 tanyai iskola működik szemben a hőmezővásárhelyi 36-al és a szabadkai 55-el s nem is említve a kecskemétiakat, ahol még csak most kapkodnak a tanyai népoktatásnak a szegedi minta szerint való berendezésén.

És Szeged város ismét méltán büszke lehet tanyai népoktatásának rendezettségére, amit nemcsak a szomszéd városok irigyelnek, de kiváló szakértők (tanítóképződei igazgatók, a közokt. tanács szakelőadói) nagy dicsérettel állítanak oda követendő példaként, sőt nemrég abban a kitüntetésben is részesült, hogy *Thallóczy* Lajos, külügyi osztályfőnök személyesen járt be azokat, hogy a boszniai népoktatást annak mintájára rendezze be.

Nem tudjuk és nem értjük, hogy milyen indokból, de egy idő óta a szegedi sajtó a tényeknek elferdítésével azt kezdi hangoztatni, hogy a tanyai népoktatás hanyatlik, az analfabetizmus terjed, hogy a tanyai iskolák mindannyian tulzsufoltak, nincsenek bekerítve s így a diákok megszöknek, nincs gazdasági oktatás s ezért a gazdálkodás iránya dekadens az állattenyésztés pang, nincsenek olyan parádés lovak, mint a sváboknak a bányában és nincs kisdedovoda meg külön gazdasági iskola, tehát az egész tanyai népoktatás nulla, nem ér semmit!

Bennünket ér itt leginkább a vád, mert a mi munkánk fölött mond igazán lesújtó kritikát, holott mi dolgozunk megfeszített erővel a tanyai nép kulturális és gazdasági föllendítésén és éppen azért, mert ezek az általánosságban (elég könnyelműen) oda-dobott valótlán panaszok alkalmasak a közvélemény megtévesztésére, méltóztassék

sok pénzt takaríthatnak meg, ha szükségletüket első kézből szerzik be. Erre alkalmat nyújt a most alakult

„Egyesült Műasztalosok Butorraktára,”

(Szeged, Tisza Lajos-körut 19., Kertész-féle péküzlettel szemben.) ahol kizárólag helybeli, elsőrendű asztalosmesterek készítményei, mindenféle kivitelben, részletfizetésre is kaphatók.

Butorvásárlók

Telefon 515.